

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z projektu do reformy urzędzeń gminnych i powiatowych.

Wysoki Sejmie!

Potrzeba przekształcenia naszych urzędzeń autonomicznych staje się z dniem każdym widoczniejszą i coraz bardziej nagłą.

Główną wadą jest słabość gminy, która nie jest w stanie zadość uczynić licznym i ważnym zadaniom jej przekazanym.

Nietylko u nas, lecz także w innych krajach dotkliwie czuć się dają niedostatki urzędzeń gminnych, i od lat kilku nie przemija żadna sesja sejmowa, bez wznowienia tej kwestyi. Jeżeli zatem w krajach, dla których właściwie układano zasadnicze postanowienia do ustawy gminnej, zawarte w ustawie państwowej z dnia 5. marca 1862 roku, l. 18 Dz. u. p., w krajach, w których ludność jest zazwyczaj więcej oświeconą i zamożniejszą, jak u nas, — w których nie osłabiono gmin materialnie i umysłowo silniejszych, wyjęciem z nich obszaru dworskiego, — jeżeli pomimo tego wszystkiego w tamtych krajach nie są gminy w stanie odpowiedzieć zadaniu im przekazanemu, dziwić się nie można, że nasze po największej części nie zamożne gminy, pozbawione zazwyczaj zasobów materialnych, i sił umysłowych wyłączonego obszaru dworskiego, nie zdołają należycie odpowiedzieć ciężkim, licznym i ważnym zadaniom, włożonym na nie postanowieniami ustawy gminnej, a nawet złudzeniem byłoby przypuszczać, że w czasie niezbyt długim, chociażby po wcieleniu obszarów dworskich, nasze gminy w teraźniejszym ustroju stać się zdołają dość silnymi organizmami do należytego pełnienia obowiązków ustawą na nie włożonych.

Dlatego też sądzi Wydział krajowy, iż uchybiłby obowiązkowi swojemu, gdyby i na tej kadencji Wysokiego Sejmu nie poruszył tej sprawy, będącej najważniejszą i najżywotniejszą ze wszystkich, których załatwienia kraj wyczekuje od Wysokiej Izby.

Bez sprawowania polityki społeczność istnieć nie może, a dalsze trwanie rozstroju pod tym względem musiałyby spowodować szkody nader dotkliwe, które nie tak łatwo i to dopiero po latach wielu i przy sprzyjających okolicznościach powetowanemi być mogłyby.

W ostatnich latach mniemał Wydział krajowy, iż najstosowniejszem byłoby połączyć sprawę reformy urzędzeń gminnych z niemniej ważną sprawą przekształcenia urzędzeń administracyjnych

w kraju naszym, wychodząc z zapatrywania, że budując w ten sposób cały gmach urządzeń społeczno-administracyjnych od dołu, da się łatwiej zachować niezbędną jednolitość, jedna myśl przewodnia.

Gdy jednak pomiędzy zapatrywaniami Rządu na sprawę urządzenia administracji, a zdaniem w tej mierze w kraju i w Wysokiej Izbie rozszerzonymi, zasadnicze zachodzą różnice, tak daleko sięgające, iż niepodobna przypuścić, aby w krótkim czasie wyrównać się dały; gdy Namiestnictwo w sprawach tak ważnych przed wypowiedzeniem zapatrywania Rządu porozumiewać się musi z Ministerstwem, — Ministerstwo zaś zostając w styczności z Radą Państwa, i ze siedemnastu Sejmami nawet tak prędko poinformować się nie może o stosunkach naszych miejscowych, które stały się powodem projektowanych reform, a tem dłuższego potrzebuje czasu do powzięcia stanowczego postanowienia w tej mierze; przyszedł Wydział krajowy do przekonania, że lata upłynąć mogą, zanim podobna zmiana całego ustroju administracyjnego za porozumieniem wszystkich czynników załatwioną być mogłaby. Kraj i społeczeństwo nasze wymagają zaś, aby jak najspieszniej urządzono stosunki policyjne i utworzono organa, po którychbyśmy się sprężystszego sprawowania czynności policyi miejscowej spodziewać mogli. Z tego powodu ponawia Wydział krajowy projekt utworzenia okręgów gminnych, usuwa jednak z tego projektu wszelkie wnioski, sięgające po za organizację gminy i organów gminnych. Organizację zaś tę proponuje przeprowadzić w taki sposób, aby podać możność sprężystszego pełnienia czynności policyjnych i poruczonego zakresu działania, obecnie gminom przekazanych.

Wydział krajowy starał się przeto dla takich gmin, które z powodu braku sił materialnych lub intelektualnych nie mogą należycie wypełniać powyższych obowiązków, wytworzyć z własnego ich organizmu organa zbiorowe, a tem samem silniejsze i zdolniejsze do zadośćuczynienia zadaniu swemu.

Tym sposobem ulżymy gminom ciężaru, nie ujmując im praw, nie poddając je większej kontroli ani obcej opiece w sprawach, ustawa w ich zakres działania wliczonych.

Ważną korzyścią, która przez przyjęcie przedłożonego projektu osiągnięta zostanie, jest wciągnięcie obszarów dworskich w organizację okręgów gminnych, przez co pierwszy krok uczynionym zostanie do zupełnego z czasem zlania się z gminami.

Przez połączenie obszarów dworskich z gminami w okręgi gminne usuwamy nadto zgubną dwojaką kompetencję w sprawach policyjnych i wzmacniamy ten nowy organizm okręgów gminnych umysłowemi i materialnemi zasobami wyłączonych obszarów dworskich, które z największą szkodą i ujmą ładu społecznego leżą dotąd odłogiem i marnieją zupełnie na polu działalności w tak ważnych i żywotnych sprawach, które obejmuje zakres działania gminy.

Gdy wedle przedłożonego projektu cały punkt ciężkości samorządu pozostanie przy gminach, a nieprzechodzi, jak welle dawniejszych projektów Wydziału krajowego, na powiaty, których organami mieli być wówczas projektowani naczelnicy okręgu, przeto wypływa z samej natury projektowanego urządzenia, że zarząd okręgu gminnego, sprawowanie i załatwianie spraw jemu przekazanych, poruczone być winno reprezentacji okręgowej, utworzonej z przedstawicieli połączonych gmin i obszarów dworskich, wedle analogii obowiązujących postanowień o Reprezentacji gminnej. Ztąd też Rada okręgowa i Zwierzchność okręgowa.

W skład Rady okręgowej weszliby przedewszystkiem wszyscy naczelnicy gmin i przełożeni obszarów dworskich, jako przedstawiciele jednostek połączonych do wspólnego załatwiania takich spraw, które dotąd oddzielnie z własnego ramienia załatwiała. Nadto zasiadają w Radzie prócz naczelników gminy, także wybrani reprezentanci większych gmin.

Mniejszym obszarom dworskim nie płaćącym przynajmniej 100 złr. podatku przyznaje projekt ten oddzielną reprezentację zbiorową w składzie Rady okręgowej.

Projekt ten bardzo zbliża się do projektu gmin zbiorowych; różni się jednak od niego głównie tem, że zachowuje gminie pojedynczej dotychczasową cechę odrębnego organizmu społecznego, że nie zaciera jej indywidualności, że nie przetwarza jej w gromadę.

Czynności przeważnie administracyjne i policyjne bowiem, których załatwienie przewyższa siły dotychczasowej gminy, odjęte jej być mogą i przeniesione na organ zbiorowy, w których ona

zarówno z innemi reprezentowaną jest, bez odjęcia jej charakteru samorządnej gminy. Wydział krajowy sądzi zatem, że zwolennicy gminy zbiorowej zgodzą się na przyjęcie projektu obecnie Wysokiej Izbie przedłożonego.

Także i Rząd prawdopodobnie przystanie na wydanie ustawy zgodnej z niniejszym projektem, gdyż sankcyonowaną została na d. 16. kwietnia 1874. ustawa o gminach administracyjnych na tych samych zasadach przez Sejm niższo-austryacki uchwalona. Chcąc ułatwić otrzymanie sankcyi dla nowo uchwalic się mającego projektu ustawy o okręgach gminnych, starał się Wydział krajowy zastosować ten projekt, o ile na to zezwalają właściwe stosunki nasze, do postanowień ustawy krajowej dla arcyksięztwa Austrii poniżej Anizy na dniu 16. kwietnia 1874. r. l. 26 Dz. ust. kraj. wydanej o gminach administracyjnych (Verwaltungsgemeinden).

W Austrii niższej niema wyłączonych obszarów dworskich. Dlatego też zaszła nieodzowna potrzeba uwzględnienia takowych w uchwalic się mającej ustawie.

Gdy ustawa niższo-austryacka w §. 7. zastrzega radnym bez wyboru, przedstawiającym ten sam element, jak u nas przedstawiają obszary dworskie, pewną oddzielną reprezentację w składzie Reprezentacyi okręgowej, jakkolwiek ten element nie stanowi sam wyłączonych jednostek administracyjnych, słusznem jest, ażeby u nas, gdzie obszary dworskie przedstawiają nietylko zazwyczaj o wiele wyższą kwotę podatkową, ale nawet stanowią odrębne jednostki społeczno-administracyjne, tymże obszarom dworskim zawarowaną została oddzielna reprezentacya w składzie Rad okręgowych. Reprezentantom gminy zastrzeżoną jest zresztą większość w składzie tej reprezentacyi, niema zatem obawy, ażeby interes gmin cierpiał na tem, że prócz ich przedstawiciele zasięda w Radzie okręgowej także przedstawiciele obszarów dworskich w znaczniejszej liczbie.

Obszary dworskie przedstawiać będą zazwyczaj przedewszystkiem kapitał materyalny i kapitał umysłowy a przez organiczne połączenie takowych z przedstawicielami pojedynczych gmin spodziewamy się wytworzyć organizm posiadający właśnie te dwa czynniki, których niedostatek jest głównym powodem, iż gminy nie są w stanie podołać zakresowi działania ustawą im przekazanemu.

Doświadczenie nabyte poucza nas, że gminy nasze jeszcze słabszemi są, aniżeli gminy poza granicami kraju, a mianowicie, że nie wypełniają obowiązków swoich także co do utrzymywania komunikacyi po drogach i wodach, co do sprawowania policyi polowej, i co do przestrzegania przepisów policyjnych o żebrakach i włóczęgach; te sprawy policyjne zaś są równie ważne dla społeczeństwa, jak inne sprawy policyjne, ustawą niższo-austryacką przeniesione w zakres działania tak zwanej gminy administracyjnej, czyli naszego okręgu gminnego.

Dlatego też projektujemy rozszerzenie zakresu działania okręgu gminnego także na powyżej wyliczone sprawy własnego zakresu działania gminy.

Gdy trafiają się obszary dworskie zbyt drobne, ażeby uzasadnić się dało przyznanie każdemu z nich oddzielnej reprezentacyi w składzie Rady okręgowej, gdy nawet obszary dworskie tej kategorii były w przeszłej kadencji Wysokiego Sejmu przedmiotem oddzielnego wniosku przekazanego Wydziałowi krajowemu do zdania sprawy, projektuje Wydział krajowy postanowienie, ażeby obszarom dworskim, płacącym mniej aniżeli 100 zł. w. a. podatków bezpośrednich bez dodatku, przyznać tylko zbiorową reprezentację w składzie Rady okręgowej.

Pewna reprezentacya zaś takim obszarom dworskim na każdy wypadek zastrzeżoną została, gdyż nie dałoby się usprawiedliwić postanowienie, aby te obszary dworskie, stanowiące jednak pomimo swej małej objętości oddzielne dotąd jednostki społeczno-administracyjne, włączać w pewne ciało zbiorowe, nie przyznawszy im chociażby wspólnej reprezentacyi w tem organizmie zbiorowym.

Stosownem zdaje się usprawiedliwić, dlaczego projektujemy dla instytucyi uchwalic się mającej nazwę „Okręgu gminnego“ a nie „Gminy zbiorowej.“

Instytucya ta nie ma zacierać odrębności gminy, przyznanej pojedynczym gminom obecnie istniejącym. Gmina każda zachowuje i owszem właściwą sobie cechę odrębnego ciała społecznego,

którą dotychczas miała, a jedynie dla sprawowania niektórych czynności obecnie jej przekazanych, a przekraczających jej siły, łączoną być ma z innymi gminami.

Organizm z tego połączenia wytworzony nie będzie już gminą, lecz odmienną korporacją.

Pojęciu tego nowego ciała zatem bardziej odpowiadać będzie nadanie mu odrębnego miana, a nie gminy, której pojęcie, jako gminy miejscowej wyrobiło się u nas od dawna, wcieliło się w pojęcie ludności i utwierdzone zostało postanowieniami najświeższej nawet ustawy.

Gmina taka zbiorowa, czyli gmina gmin i obszarów dworskich nie byłaby zresztą gminą w ścisłym znaczeniu tego wyrazu, gdyż n. p. o odrębnej przynależności do takiej gminy mowy być nie mogłoby i w ogóle wiele postanowień, odnoszących się do gmin właściwych, do takich gmin wyższego rzędu zastosować by się nie dało.

Tworzenie takich gmin wyższego rzędu musiałyby zachwiać dotychczasowe pojęcia o gminie, mogłoby obudzić podejrzywanie, że gminom istniejącym odejmuje się niejako dotychczasową przyznaną im cechę gmin odrębnych, że się zaciera ich samodzielność, a tem samem mogłoby obudzić niechęć lub przynajmniej nieprzychylnie usposobienie dla tej nowej instytucji, przeznaczonej głównie dla ulżenia ciężaru gminom, dla wyjęcia z ich zakresu działania takich jedynie spraw, które nie bywają należycie spełniane i których niespełnianie wyrządza szkodę społeczeństwu, a gminy naraża na odpowiedzialność.

Nadto i tej okoliczności pominąć nie możemy, że jasność i dobitność w wyrażeniu jest nader ważną zaletą tak w ustawodawstwie jak w administracji; ztąd też każde wyrażenie, każde pojęcie staje się tem jędrniejszym, tem dobitniejszym, im krótszem jest, im mniej słów potrzebuje dla wypowiedzenia pojęcia. Gdybyśmy przyjęli zamiast wyrażenia: Okręgu gminnego, wyrażenie: Gminy zbiorowej, wówczas mielibyśmy: zamiast „Reprezentacji okręgowej,“ „Rady okręgowej,“ „Zwierzchności okręgowej,“ „Naczelnika okręgu;“ — „Reprezentację gminy zbiorowej,“ „Radę gminy zbiorowej,“ „Zwierzchność gminy zbiorowej“ i „Naczelnika gminy zbiorowej“ a dotychczasowa Reprezentacja gminna: „Rada gminna“ „Zwierzchność gminna“ i „Naczelnik gminy“ musieliby zwać się: „Reprezentacją gminy miejscowej,“ „Radą gminną miejscową,“ „Zwierzchnością gminną miejscową,“ „Naczelnikiem gminy miejscowej.“ Ten powód przemawia także za przyjęciem nazwiska przez Wydział krajowy projektowanego: „Okręg gminny“ zamiast „Gminy zbiorowej.“

Prócz projektu do ustawy o okręgach gminnych i w związku z nią będącej zmiany postanowień §. 96. ust. gm., projektuje Wydział krajowy ponowienie nowel na ubiegłej kadencji przez Wysoki Sejm uchwalonych, które nie otrzymały Najwyższej Sankcyi, mianowicie: noweli zmieniającej postanowienia §. 50. ust. gm. i §. 29. ust. o repr. pow., niemniej noweli zmieniającej postanowienia §§. 50. i 51. ust. o repr. pow.

Postanowienia w tych nowelach projektowane są zdaniem Wydziału krajowego najmniejszym wymiarem egzekutywy, który przyznanym być winien autonomicznym organom wykonawczym jeżeli działać mają z rzeczywistą korzyścią dla społeczeństwa, i jeżeli takowym ma być zapewnioną niezawisłość w pełnieniu swego zadania od dobrej woli innych, będąca pierwszym i nieodzownym warunkiem każdej władzy wykonawczej. Gdy ustawa przyznała Wydziałom powiatowym i Wydziałowi krajowemu charakter władz administracyjnych, przeto nie powinna odmawiać im niezbędnych warunków działania na tem polu i wypełniania obowiązków swoich. Zresztą wyczerpująca dyskusya w Wysokiej Izbie przy uchwaleniu tych nowel przeprowadzona wykazuje konieczność uchwalonych w tym kierunku, a niniejszem na nowo projektowanych postanowień.

Niech nam wolno będzie wyrazić przy tej sposobności nadzieję, że nowa dyskusya nad tym przedmiotem w Komisji i w Wysokiej Izbie lub wlać zdoła w organa Rządu przekonanie o nieodzowności tych postanowień, lub też doprowadzi do takiego porozumienia, iż cel przez nas zamierzony osiągnięty zostanie w taki sposób, który równocześnie usunie wszelkie zarzuty Rządu, a zdoła zadość uczynić rzeczywistej potrzebie.

Wydział krajowy sądzi, że przez uchwalenie i wprowadzenie w życie nowel niniejszem projektowanych, na dłuższy przeciąg czasu zamkniętym zostanie peryod naglącej potrzeby zmian w ustroju gminnym, — a tem samem wejdzie ustawodawstwo krajowe w położenie przystąpienia raz

przecie do ustawodawczego uregulowania stosunków policyi miejscowej, np.: policyi polowej, policyi służbowej, policyi ogniowej, policyi budowniczej itp. Kraj cały czuje potrzebę uregulowania tych stosunków, do czego jednak przystąpić nie można przed ustaleniem organów powołanych do sprawowania przepisów policyjnych w tych ustawach wydanemi być mających.

Wydział krajowy kończy zatem wnioskiem :

Wysoki Sejm raczy uchwalić projekta ustaw pod *A*, *B*, *C*, i *D* przedłożone.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie, dnia 25 lipca 1874.

Przewodniczący
Leon książę Sapieha wł. r.
Marszałek krajowy.

Sprawozdawca
Paweł Skwarczyński
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

o okręgach gminnych

obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem
Krakowskiem.

Okręgi gminne.

§. 1.

Gminy i obszary dworskie, łączy się w okręgi gminne dla załatwiania spraw policyi miejscowej i poruczonego zakresu działania.

Tworzenie okręgów.

§. 2.

Po wysłuchaniu zdania Wydziału powiatowego oznaczy krajowa komisya mieszana, ilość i granice okręgów w powiecie niemniej siedziby Reprezentacyj okręgowych.

Przy ustanowieniu rozległości każdego okręgu, uwzględniać należy równie możność szybkiego załatwienia spraw, jak oszczędność w wydatkach. Ludność, około sześciu tysięcy mieszkańców i przestrzeń około dwu mil kwadratowych winne być przeciętną miarą okręgu, o ile geograficzne położenie, gęstość zaludnienia, lub inne miejscowe przyczyny nie uzasadniają stosowności odmiennego rozmiaru.

Tylko gminy i obszary dworskie, należące do tego samego powiatu, mogą stanowić jeden okręg gminny.

Ilość i granice okręgów, niemniej oznaczenie siedziby urzędowej zmienia po pierwszym utworzeniu okręgów Namiestnik za zgodą Wydziału krajowego na wniosek, lub po wysłuchaniu zdania Rady powiatowej.

Wyjęcie ze związku okręgowego.

§. 3.

Miasta posiadające własne statuta, wyjęte są ze związku okręgowego.

Inne gminy mogą na własne żądanie, bądź to zaraz przy pierwotnem tworzeniu okręgów, bądź też później, przez Namiestnika za zgodą Wydziału krajowego, po wysłuchaniu zdania Rady powiatowej, wydzielone być ze związku okręgowego, jeżeli jest dostateczna rękojmia, że należycie załatwiać będą sprawy, wchodzące w zakres działania okręgu.

Stanowisko gmin i obszarów dworskich w okręg połączonech.

§. 4.

Gminy i obszary dworskie w okręg połączone, zachowują samodzielność od okręgu gminnego i Reprezentacyi jego, również jak cały dotychczasowy swój zakres działania w tych wszystkich sprawach, które nie przechodzą w zakres działania okręgu.

Każda gmina wchodząca w skład okręgu gminnego, zachowuje swoją własną Reprezentację, to jest: Radę gminną i Zwierzchność gminną, — a każdy obszar dworski swego przełożonego.

Zakres działania.

§. 5.

Zakres działania okręgu gminnego obejmuje sprawy poruczonego zakresu działania (§. 28. ust. gm.) i następujące ze spraw własnego zakresu działania :

- 1) czuwanie nad bezpieczeństwem osób i ich mienia (§. 27. lit. b) ;
- 2) policyjny nadzór nad bezpieczeństwem i łatwością komunikacyi po drogach i wodach (§. 27. lit. c) ;
- 3) policyę polową (§. 27. lit. d) ;
- 4) policyjny dozór nad przedmiotami żywności, nad targami, nad miarą i wagą (§. 27. l. e) ;
- 5) policyę zdrowia (§. 27. lit. f) ;
- 6) policyę nad czeladzią i wyrobnikami, niemniej wykonanie przepisów o czeladzi służebnej (§. 27. lit. g) ;
- 7) policyjny dozór nad obyczajnością publiczną (§. 27. lit. h) ;
- 8) przestrzeganie przepisów policyjnych o żebrakach i włóczęgach (§. 27. lit. i) ; i

9) policję ogniową, policję budownictwa, wykonywanie przepisów porządku budowniczego i udzielanie policyjnego pozwolenia na budowy (§. 27. lit. k).

W tym zakresie działania przechodzą na okręg gminny i Reprezentację jego wszystkie prawa i obowiązki, jakie z mocy ustaw mają gmina i Reprezentacja gminna. Te same prawa i obowiązki wykonuje okręg gminny i Reprezentacja jego, także na obszarach dworskich wchodzących w skład okręgu.

§. 6.

Reprezentacja okręgowa.

Reprezentacja okręgowa, składa się z Rady okręgowej i ze Zwierzchności okręgowej.

§. 7.

Rada okręgowa.

Radę okręgową, tworzą przedstawiciele gmin i obszarów dworskich, wchodzących w skład okręgu.

§. 8.

Naczelnik każdej gminy wchodzącej w skład okręgu, jest z urzędu członkiem Rady okręgowej.

W gminach liczących więcej aniżeli 500 mieszkańców, wybierają prócz tego Rady gminne z grona swego jeszcze po jednym członku Rady okręgowej.

Wybory te odbywają się wedle postanowień ordynacji wyborczej gminnej, co do wyboru członków Zwierzchności gminnej.

§. 9.

Przełożeni obszarów dworskich, wchodzących w skład okręgu gminnego, a opłacających przynajmniej 100 zł. w. a. podatków bezpośrednich, bez dodatku nadzwyczajnego, wchodzą bez wyboru w skład Rady okręgowej.

Przełożeni obszarów dworskich wchodzących w skład okręgu gminnego, a opłacający mniej aniżeli 100 zł. w. a. podatków bezpośrednich bez dodatku nadzwyczajnego, wybierają z pomiędzy siebie tylu członków Rady okręgowej, ilekroć suma opłacanych przez nich podatków bezpośrednich bez dodatku nadzwyczajnego przez 100 zł. w. a. podzie-

loną być może. W każdym okręgu gminnym jednak, w którym takie obszary dworskie istnieją, wybierają przełożeni tych obszarów dworskich z pomiędzy siebie przynajmniej jednego członka Rady okręgowej. Jeżeliby nawet tylko jeden taki obszar dworski należał do okręgu, wchodzi jego przełożony w skład Rady okręgowej.

§. 10.

Zwierzchność okręgowa.

Zwierzchność okręgowa, składa się z naczelnika okręgu, jego zastępcy, i dwóch asesorów.

Gdzie tego rozmiar czynności i stosunki wymagają, może Rada okręgowa liczbę asesorów odpowiednio powiększyć, wszakże o tyle tylko, ażeby ich liczba nie przewyższała trzeciej części radnych.

§. 11.

Delegaci.

Naczelnik okręgu, używa do łatwiejszego sprawowania czynności swoich, jako delegatów naczelników gmin i przełożonych obszarów dworskich w okręg połączonych, każdego w granicach jego gminy lub obszaru dworskiego.

Delegaci winni przy wykonaniu takich poleceń, stosować się do zarządzeń naczelnika okręgu.

§. 12.

Czas urzędowania.

Naczelnicy gminy i przełożeni obszaru dworskiego, występują z Rady okręgowej równocześnie z utratą stanowiska jako naczelnik gminy lub jako przełożony obszaru dworskiego.

Co do czasu urzędowania członków Rady i Zwierzchności okręgowej, obowiązują zresztą postanowienia §. 21. ust. gmin., co do wyboru uzupełniającego postanowienia §. 22. ust. gmin. o wyborze uzupełniającym członków zwierzchności gminnej, a co do prawa nieprzyjęcia wyboru postanowienia §. 20 ust. gmin.

§. 13.

Zakres działania Rady okręgowej.

Do zakresu działania Rady okręgowej, należą:
1) wybór członków Zwierzchności okręgowej,

- 2) układanie budżetu wspólnych wydatków, i załatwianie rachunków okręgu,
- 3) wydawanie przepisów dotyczących się policyi miejscowej, w granicach określonych w §. 32. ust. gmin.,
- 4) stanowienie uchwał co do spraw wchodzących w zakres działania okręgu gminnego, w §. 5. wyliczonych.

Kwotę wydatków niepokrytą własnymi dochodami okręgu, rozdziela Rada okręgowa, pomiędzy pojedyncze gminy i obszary dworskie w stosunku do wysokości opłacanych przez nie podatków bezpośrednich, bez dodatku nadzwyczajnego.

§. 14.

Przeznaczenie kar pieniężnych.

Kary pieniężne nakładane z mocy postanowienia §. 60. ust. gm., przez Zwierzchność okręgową, z tokiem instancji określonym w §. 61. ust. gm., wpływają do funduszu okręgowego.

§. 15.

Zakres działania Zwierzchności okręgowej.

Zwierzchność okręgowa ma w sprawach wchodzących w zakres działania okręgu na całym obszarze okręgu wszelkie prawa i obowiązki Zwierzchności gminnej.

§. 16.

Sposób załatwiania spraw.

Co do sposobu załatwiania spraw w Radzie okręgowej i w Zwierzchności okręgowej, jako też co do nadzoru nad okręgiem, obowiązują postanowienia ustawy gminnej o sposobie załatwiania spraw w Radzie gminnej, i w Zwierzchności gminnej, niemniej o nadzorze nad gminą.

Alleg. II

Ustawa

o zmianach w ustawie z dnia 12 sierpnia 1906 r. o wyborach do Rady Miejskiej w Warszawie

Przebieg i skutki wyborów do Rady Miejskiej w Warszawie w dniu 12 sierpnia 1906 r.

Art. 1

W ustawie z dnia 12 sierpnia 1906 r. o wyborach do Rady Miejskiej w Warszawie w następujących miejscach:

§ 1

Wyborcy do Rady Miejskiej w Warszawie wybierają z swego grona jednego z członków Rady Miejskiej w Warszawie.

Konieczna poprawka

Art. 2

Wyborcy do Rady Miejskiej w Warszawie wybierają z swego grona jednego z członków Rady Miejskiej w Warszawie.

W ogólności.

§. 29.

Wydział powiatowy, jest w sprawach powiatu organem zarządzającym i wykonawczym.

W sprawach wchodzących w zakres działania Wydziału krajowego, Wydział powiatowy, wykonywa polecenia i rozporządzenia Wydziału krajowego, i przeprowadza dochodzenia przez Wydział krajowy zarządzane.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Alleg. D.

Ustawa

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem
Krakowskiem, zmieniająca postanowienia §§. 50. i 51. ustawy o Reprezentacyi
powiatowej z d. 12. Sierpnia 1866 r.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa
Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Kra-
kowskiem rozporządzam :

Art. I.

§§. 50. i 51. ustawy o reprezentacyi powia-
towej z dnia 12. sierpnia 1866. l. 21. Dz. ust. kr.
w dotychczasowem brzmieniu zostają uchylone, i
mają brzmieć, jak następuje :

Prawa władz rządowych.

§. 50.

Rządowi służy prawo nadzoru nad Reprezenta-
cją powiatową, w tym kierunku, ażeby ta Repre-
zentacya nie przekraczała swego zakresu działania,
i nie działała przeciw istniejącym ustawom.

To prawo nadzoru, wykonywa polityczna wła-
dza krajowa, przez polityczną władzę powiatową,
znajdującą się w siedzibie Reprezentacyi powiatowej.
Władza powiatowa, może w tym celu żądać udzie-
lenia sobie uchwał i potrzebnych wyjaśnień.

Przełożony tej władzy lub jego delegowany ma
być obecny na posiedzeniach Rady powiatowej i
Wydziału powiatowego, i może każdego czasu za-
bierać głos, wszelako nie przerywając mówiącemu.

Wszakże jego nieobecność nie narusza praw-
ności posiedzenia i uchwał na nim powziętych,
jeżeli o mającem się odbyć posiedzeniu został za-
wiadomiony.

§. 51.

Polityczna władza krajowa rozstrzyga rekurs przeciw takim uchwałom Reprezentacji powiatowej, przez które istniejące ustawy są naruszone, lub błędnie zastosowane.

Rekurs ma być wniesiony w nieprzekraczalnym terminie dni czternastu, od dnia ogłoszenia lub doręczenia uchwały.

Jeżeli Reprezentacja powiatowa, powzięła uchwałę, która przekracza jej zakres działania, lub sprzeciwia się ustawom, polityczna władza powiatowa ma prawo i obowiązek wstrzymać jej wykonanie w przeciągu dni czternastu od powzięcia uchwały; jednakowoż obowiązana jest przed upływem tego terminu przedłożyć pytanie, czy uchwała może być wykonaną, politycznej Władzy krajowej, która przed rozstrzygnięciem ma się porozumieć z Wydziałem krajowym.

Przeciw orzeczeniu politycznej Władzy krajowej, służy rekurs do właściwego Ministerstwa.

Polityczna Władza powiatowa nie może odmówić Wydziałowi powiatowemu urzędowej pomocy do wykonania uchwał Reprezentacji powiatowej jeżeli:

- a) nie nastąpiło zawieszenie tychże w wyż wskazanym terminie czternastodniowym, lub zawieszenie to uchylonem zostało przez wyższą Władzę rządową, i
- b) jeżeli uchwała stała się prawomocną, w skutek nie założenia rekursu, lub odrzucenia takowego przez właściwą władzę (Wydział krajowy §. 49. lub Władzę rządową.)

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.